

MENDAN KEYINGI 1000 QADAM SENIKI

Ch.D.P.U.Maxsus pedagogika kafedra o'qituvchisi

Sh.N.Ibadullayeva

Surdopedagogika yo'nalishi talabasi

S.J.Muvassarova

O'zbekiston - jannatmakon diyor! Tog'lari, qir-adirlari, bog'-u rog'lari, sharqirab oqayotgan soylari ko'zni quvnatadi. Tabiatimiz ko'p oilalarni havasini keltiradi. Biroq hozirgi kunda ishlab chiqarish, texnika taraqqiyoti, qishloq xo'jaligiga nisbatan biryozlama yondashuv tufayli yirik o'rmonlar, uzoq yillik daraxtlarning kamayishiga hamda atmosferaning turli zaharli tutunlar bilan ifloslanishiga olib kelmoqda. Bunday salbiy masalalarni iloji boricha bartaraf etish maqsadida 2021-yil 2-noyabrda o'tkazilgan videoselektorda davlatimiz rahbari tomonidan "Yashil makon" umummilliy loyihasi ilgari surilib, shahar va qishloqlarda ko'kalamzorlashtirilgan maydonlarni 8% dan 30% ga yetkazish tashabbusi orqali mazkur sohada yuzaga kelgan bo'shliqlarni to'ldirishning real imkoniyatlari o'rtaga tashlandi. Shu o'rinda bizda "Yashil makon" umummilliy loyihasi nima degan savol tug'iladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev raisligida 2021-yil 2-noyabrda o'tkazilgan videoselektor yig'ilishida belgilangan ustivor vazifalardan kelib chiqib, mamlakatimizda "Yashil makon" umummilliy loyihasi doirasida amalga oshiriladigan ishlar yuzasidan qaror qabul qildi va O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining deputatlari tomonidan saylov okruglaridagi faoliyati davomida "Yashil makon" umummilliy loyihasining mazmun - mohiyati va ahamiyatini saylovchilarga keng tushuntirish, "Yashil makon" umummilliy loyihasi doirasida hududlarda ko'chat ekish, ko'kalamzorlashtirish va obodonlashtirishga doir tadbirlarda faol ishtirok etish hamda ushbu Qarorning ijrosini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi Spikerining o'rinbosari X. Gapparov zimmasiga yuklatilishi aytib o'tilgan. "Yuksalish" umummilliy harakati O'zbekistonda daraxtlar sonini oshirishga qaratilgan bu kabi tashabbuslarni qo'llab - quvvatlaydi. Shu boisdan respublikamizning 6 ta hududida "Bir million daraxt" aksiyasi o'tkazildi. Daraxtlar havodagi zararli karbonat angidridni yutib, o'rniga kislorod ishlab chiqaradi va bizning nafas olishimizga yordam beradi. Ular issiqda salqinlik beradi, atrof - muhitni shovqinlardan himoya qiladi. Ma'lumotlarga ko'ra, hozirgi kunda dunyo bo'yicha 3 trillion atrofida daraxt mavjud. Biroq har bir daqiqada ularning 27 ta futbol maydoniga teng qismi kesilmoqda.

"Yashil makon" umummilliy loyihasi shahar markazlaridagi havoni tozalash, odamlar hayotini saqlab qolish va ularning turmush sharoitini yaxshilashga hissa qo'shadi. Jarayon ko'tarinkilik bilan jadal sur'atda davom etayotgan bo'lsa ham, daraxtlarni ekish va parvarishlash jarayonini boshqarish bo'yicha samarali va keng ko'lamli yondashuv qabul qilinmasa, daraxtlar va, umuman, dasturning taqdiri ma'lum bo'lib qoladi. Muvaffaqiyatga erishish, ya'ni ko'chatlar ildiz otib, osmonga bo'y cho'zishini ta'minlash, uglerod tashlanmalari hajmini kamaytirish va ular bilan keyinchalik potential ravishda savdo qilish imkoniyatini qo'lga kiritish uchun sa'y - harakatlar mamlakat miqyosida samarali tarzda muvofiqlashtirilishi lozim. Loyihani qo'llab - quvvatlash va uning barqarorligini ta'minlash uchun innovatsion moliyalashtirish yechimlari ishlab chiqilishi mumkin. Shuningdek, sa'y-harakatlar daraxt va buta turlarini diversifikatsiya qilish, ularning kasalliklarga chidamli chidamliligini oshirish va biologik xilma - xillikni oshirishga qaratilishi maqsadga muvofiq. 2019-2020 yillarda o'tkazilgan. "Bir million daraxt" aksiyasi davomida O'zbekistonning barcha hududlarida jami 3 million 800 ming tupga yaqin mevali va manzarali daraxt ko'chatlari ekildi. O'rmonchilik sohasi mutaxassislarining ta'kidlashicha, daraxtzorlarni barpo etishdagi asosiy masal - bu daraxtlarning qaysi turlarini ekish, qayerda va qanday zichlik zichlikda ekish. Ayrim mamlakatlar daraxtzorlarni yaratish dasturlarini muvaffaqiyatli amalga oshirishga erishgan. Masalan, Xitoyda " Buyuk yashil devor " loyihasi natijasida chang bo'ronlarining takrorlanish darajasi va jadalligi pasaygan bo'lsa, Afrikaning Sahel hududidagi cho'llanishga qarshi kurash bo'yicha umumafrika dasturi doirasida Senegalda 40 ming gektar maydonga 12 million tup daraxt ekilgan. " Yashil makon " tashabbusi BMT Bosh Asambleyasining Orolbo'yi mintaqasini ekologik innovatsiyalar va texnologiyalar hududi, deb e'lon qilish to'g'risidagi 2021-yilgi rezolyutsiyasi maqsadlari bilan hamohang.

Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev raisligida mahallalarni obod qilishdagi ustivor vazifalar hamda " Yashil makon " umummilliy loyihasi yuzasidan

o'tkazilgan videoselektor yig'ilishida o'tgan yilgi tajribadan kelib chiqib, mamlakatimiz bo'ylab 20-oktyabrdan 1-dekabrga qadar ko'chat ekish bo'yicha "Dolzarb 40 kunlik" e'lon qilingan edi. Hozirgi kunda Chirchiq davlat pedagogika universitetida ham "Yashil makon" umummiy loyihasi doirasida "Dolzarb 40 kunlik" tadbirlari davom etmoqda. Universitetimizning jonkuyar jamoasi hamda talaba - yoshlari universitetni obodonlashtirish va ko'kalamzorlashtirish ishlarida o'z hissasini qo'shib kelmoqda. Har birimiz o'zimiz ta'lim olayotgan hududni obodonlashtirish hamda yashillikni asrab - avaylash uchun mas'ul ekanligimizni teran his qilib, ezgu ishlarda o'z hissamizni qo'shishimiz kerak.

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Pedagogika fakulteti "Pedagogik Desantura" klubi a'zolari tomonidan tashkil etilgan "Mendan keyingi 1000 qadam seniki" marafoni tashkil etildi. Marafon har faslning 1-haftasining payshanba kunida tashkil etilishi rejaga kiritildi 1-dekabr kuni soat 1:20 da klub a'zolari tomonidan boshlab berildi.

Bu marafonda ko'ngilli desantura a'zolari tomonidan atrof - muhit tozaligiga hissa qo'shildi. Bundan maqsad "Yashil makon" tozaligiga oz bo'lsa-da hissa qo'shish. Marafon quyidagi tartibda o'tkaziladi: har bir ishtirokchi 1000 qadam masofani tozalaydi va 1000 qadamdan keyingi masofa qolgan talabgor talabalarga beriladi. Har birimiz o'z hududimiz tozaligi uchun hissa qo'shaylik.

ADABIYOTLAR:

1. Qodirova, F., Ibadullayeva, S. N. (2022). Nutq ustida ishlashning tizimli yondashuvlari orqali eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarni inklyuziv ta'limga tayyorlash. Pedagogik ta'lim innovatsiyon klasteri, 1(1), 350-352.
2. Ibadullayeva, S. N., Masaliyeva, S. (2022). Inkluyziv ta'lim sharoitida maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tasavvurlarini rivojlantirish omillari. Inklyuziv ta'lim, 1(2), 111-113.
3. Qodirova, F., Ibadullayeva, S. N. (2021). Nogironligi bo'lgan ota-ona qaramogida bo'lgan yetim bolalarni ijtimoiylashtirishning metodik klasteri. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, 6(1), 280-286.
4. Qodirova, F., Ibadullayeva, S. N. (2021). Ta'lim klasteri sharoitida erta inklyuziyaga erishish ko'zlear implantli bolalar ijtimoiylashuvining eng optimal omili. Yangi O'zbekistonda xalq ta'limi xodimlarini malakasini oshirishda zamonaviy yondashuvlar, 1(1), 55-65.

5. Qodirova, F., Ibadullayeva, S. N. (2021). Ta'limda tolerantlikka erishish kelajak o'qituvchisini inklyuziv ta'limga tayyorlashga erishish sharti sifatida. Zamonaviy maktabda va jamiyat aloqadorli, 1(1), 61-65.

6. Ibadullayeva, S. N., Jurayeva, Z. (2021). Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarni inklyuziv ta'limga tayyorlashda korreksion mashg'ulotlarning ahamiyati. Inklyuziv ta'limning dolzarb masalalari, 1(1), 35-70.

7. Sh.N.Ibadullayeva magistrlik dissertasiya 2022 y.